

Ezermester 2000

Hajópadló fektetése

A különféle fa padlóburkolatok között a régebben már szinte elfeledett hajópadló újból divatba jött. Hogy miért? Talán, mert a natúr fenyőfa berendezési tárgyakhoz jobban illik? Feltehetően ez is döntően befolyásolja újbóli kedveltségét, ám legalább ilyen előnyös az a tulajdonsága, hogy viszonylag könnyen és gyorsan lerakható, hasonlóan a laminált parkettákhoz.

E mellett az ilyen padlók valódi fából készültek, és akik a természetes anyagokat kedvelik, azok számára feltehetően ez is lényeges szempont. Sokan saját kezűleg szándékoznak lerakni, számukra bizonyára segítséget jelent az alábbi fektetési leírásunk.

A hajópadlók anyaga többnyire puhafa, a deszkák ugyanis luc- vagy jegenyefenyőfából készülnek. A padlódeszkák vastagsága általában 22 mm, szélessége pedig 10-15 cm között változó. A deszkák éle árokereztes kialakítású, hosszuk 3-6 m között változik. A deszkákat 50x70-100 mm-es zárlecekből leszabott párnafákra fektessük. Ezeket egymástól 50, de legfeljebb 80 cm távolságra helyezük az aljzatra, közéjük pedig a régen használt salak helyett 50 mm vastag hőszigetelő, pl. Terwoolin, vagy más, hőszigetelő anyag szükséges. Gyakori fektetési hiba, hogy a párnafákat egymástól túl távol helyezik el, ami a burkolat megsüllyedését idézi elő. Az ajtóknál sűrűbb párnafázás ajánlott, mivel a padlónak ez a leginkább igénybe vett része. Ezt a faltól falig lefektetett lécek közé beillesztett, ám rövidebb lécekkel lehet megoldani. Ha a párnafákat toldani kényszerülünk, akkor kétoldalról

felcsavarozott hevederlécekkel fogjuk közre a toldás helyét. A toldott párnafa felső éle természetesen sík legyen. Fontos, hogy minden lécc egyenes legyen. Ezt hosszú vízmértékkel (1), vagy egy egyenes lécre erősített kisebb változatával hossz-, keresztirányban és átlósan is ellenőrizni kell. A belógásokat a párnafa alá ragasztott alátétlapokkal, a kiemelkedő részeket pedig legyalulva korrigáljuk. Ez a biztosítéka annak, hogy a kész padló felülete majd kellően egyenes és feszültségmentes lesz. A párnafák ne érjenek sehol sem a határoló falakig, közöttük 1 cm-nyi hézag maradjon.

A leendő burkolat szempontjából nem elhanyagolható szempont az sem, hogy a helyiségben

hosszában, vagy keresztben kívánjuk majd a deszkákat lefektetni, hiszen a párnafákat erre az irányra merőlegesen kell majd lefektetnünk. Ezt már előzőleg ajánlatos eldönteni, mert a padlódeszkák erezete, és ezzel együtt a fektetési iránya befolyással lehet a szoba térarányára. Bár a gazdaságossági szempontok ezt esetenként befolyásolhatják (a hosszabb deszkák méretre szabásakor keletkező hulladék felhasználása miatt), ám ezt az optikai hatást ne becsljük le.

Általában az ablakból beeső fény irányával párhuzamosan lefektetett deszkákból álló padlón kevésbé észlelhetők a felületi hibák, ám a lerakott padló átcsiszolásával ezeket is könnyen eltüntethetjük. E szempontokat különösen a kisebb alapterületű helyiségeknél mérlegeljük alaposan. Ellenőrzéseként egy kicsinyített alaprajzra szerkesszük fel a hosszirányban és a keresztben fektetett deszkák vonalait, mert a két rajzot összevetve ezt a kérdést könnyebb eldöntenünk. Ha tehát elkészült a padló alapja, hozzáfoghatunk a burkolat lefektetéséhez. Nagyon lényeges, hogy a faanyag nedvességtartalma legfeljebb 15% legyen. A frissen vásárolt padlódeszkákat ezért ajánlatos néhány napig száraz helyiségben tárolva temperálni, különben később az összeszáradás miatt hézagos lesz.

Az első deszkák csapjait és hornyait vizsgáljuk meg, és ha szálkásságot észlelünk a felületükön, ezt csiszolással tüntessük el. Az első deszkát a faltól 1 cm távolságra helyezük a párnafákra, és csavarozzuk le. A deszka hornyolt éle kerüljön a fal felé, a csavart pedig a csaprésztővébe, ferdén hajtjuk be. Vigyázzunk, a csavar feje behajtásakor ne sértse fel a deszka felső élét, és ne is akadályozza a következő deszka szoros csatlakoztatását. Ezt a csavar mélyre hajtásával előzhetjük meg. A felfogatott padlódeszka és a fal közé helyezünk faékeket, majd a következőt a már felerősített deszka csapjára illesztve szorosan üssük fel, és csavarozva fogassuk a párnafákhoz. Minden egyes padlódeszka előtt egy kis hornyolt hulladékdarab segítségével szorosan üssük fel az előző deszka csapjára (2). A deszkákat 2,8x65-ös bognárfejű szegekkel is lerögzíthetjük, ám a facsavar kilazulás mentes kötést biztosít, és a zajos kalapács helyett előnyösebb a kényelmesebb és sokkal gyorsabb csavarbehajtót használni (3).

A már felrakott padlófelületet járás közben ajánlatos tesztelni, mert ilyenkor még azonnal korrigálhatók az észlelt hibák. Ha recseg, üssük szorosabbra a deszkákat, ha pedig kicsit mozog, a párnafák alá helyezünk nivelláló faalátéteket. A behajló deszkák arra figyelmeztetnek, hogy túl nagy a párnafák közötti távolság. Ezt most még könnyen korrigálhatjuk, hiszen csak néhány deszkát kell felszednünk. Az ilyen ellenőrzést 3-4 lécenként ismételjük meg, és az észlelt hibát azonnal javítsuk ki.

A burkoláshoz csak egyenes élű, nem vetemedett deszkákat használjunk, ezért még beillesztésük előtt minden darabot alaposan ellenőrizzünk. Ha az élük egyenes, és a deszkák nem is vetemedettek, csak akkor dolgozzuk be őket. A vetemedett deszkák csak feszültségeket ébresztenek a környezetükben, amit nem érdemes megkockáztatnunk.

A padlódeszkák lefektetésekor többnyire hulladék is keletkezik, hiszen a faanyagot a helyiség méretéhez igazodóra kell szabnunk. Ha a deszkák hossza alig haladja meg a szükséges

hosszméretet, a leeső hulladék kárba vész, hiszen az 52 cm-nél rövidebb darabokat már nem tudjuk a párnafákra rögzíteni. Ráadásul a deszkák bütüit elég nehéz

hézagmentesen, szinte észrevétlenül egymáshoz illeszteni. A toldások tehát eléggé láthatók, ám ha mégis kénytelenek vagyunk toldani a deszkákat, akkor a toldások

mindig a párnafák középre kerüljenek, és a bütüket lehetőleg csiszolva illesszük egymás mellé. A toldásokat ezen túlmenően pedig csak eltolva, ún. hajózával alkalmazzuk. Ez annyit jelent, hogy a toldás vonalában a mellette levő deszkát csak a következő párnafánál toldhatjuk meg. Ilyen esetekben a darabok végét egy-egy facsavarral lefogatva rögzítjük a párnafához. A toldások lehetőleg a bútorzat alá kerüljenek, az ajtó környékén azonban ne toldozgassuk a burkolódeszkákat.

A szoba szabad felületein viszonylag gyorsan haladva dolgozhatunk, ám a falak mentén beszabások akaszthatják meg a munkánkat. Az ilyen akadályt - pl. csőátöréseknél - a szokásos módon, a fal mellé helyezett deszkára átjelölt helyen kimart lyukkal, majd a lyuk mögötti rész kifűrészelésével háríthatjuk el (4). Ám, hogy a kifűrészelt darab pontosan a helyére kerüljön, a cső mögé helyezünk egy párnafa darabot, a kifűrészelt darabot pedig - a fűrészpenge kétszeres vágásszélességével azonos falappal kipótólva - ragasszuk majd a deszka lecsavarozását követően a cső mögötti hézagba. A beugróknál is szükség lehet kisebb-nagyobb beszabásokra, ennek pontos helyét és méretét a fal mellé fektetett deszkán könnyen bejelölhetjük (5). Ne feledkezzünk meg azonban a szükséges 1 cm széles hézagokról, ezért a bejelölnél nagyobb részt vágjunk ki a faanyagból.

A padlóburkolat befejezése nem mindig könnyű feladat, mivel utoljára - általában a fal mellé - keskeny deszkaszálra lesz szükségünk. Ilyen esetben az utolsó előtti padlódeszkát ne csavarozzuk le, csak szorosan üssük a helyére. Fekteszük rá a beillesztendő deszkát hornyával kifelé, majd egy kis hulladékdarab segítségével a fal síkjához igazodva jelöljük be a vágás helyét (6). A darab hornya már eleve adja a szükséges dilatációs rést, ezért a bejelölt vonalon vágva szabhatjuk le a toldáshoz megfelelő deszkaszálát. Az utolsó előtti deszkát ezt követően emeljük ki a helyéről, élére üssük fel a toldó darabot, majd azt szorosan ráütve a csapra, behajtott facsavarokkal rögzítjük véglegesen (7). Az így megszülesített deszkát újból üssük a helyére, amit csak egy behúzóvassal tudunk megoldani (8).

Az utolsó padlódeszkát a szélétől 1 cm-re behajtott facsavarokkal fogassunk hozzá minden egyes párnafához, hogy szilárdan a helyén maradjon. A faékeket távolítsuk el, majd következhet a járáspróba. Ha jól dolgoztunk, s a deszkákat szorosan egymásba ütve rögzítettük, a padló nem recseghet, és járás közben nem is hajolhat meg. Különösen az ajtó környékén vizsgáljuk meg a padlófelület stabilitását, mert ez a burkolat leginkább igénybevett része. Ha nyikorgást észlelünk, akkor nem elég szoros a deszkák kapcsolata. Azzal is számoljunk, hogy idővel a faanyag még száradni is fog, s a padló akkor még jobban fog nyikorogni. Ha ráadásul járás közben még behajlást is észlelünk, akkor ebből meg arra következtethetünk, hogy a párnafák nem mindenhol fekszenek fel tökéletesen az aljzatra. Az ilyen helyeket jelöljük meg halványan ceruzával, és a padló visszabontását követően korrigáljuk a hibákat. Ez ugyan nagyon "nem szeretem" munka, ám most még viszonylag

könnyen, később viszont már sokkal nehezebben végezhetjük el. Az ilyen hibákat a fektetés során megejtett folyamatos ellenőrzéssel megelőzhetjük. A kész padló mentén levő hézagot fazonra mart fenyőfa padlószegélylécek felerősítésével tüntessük el. A léceket bognárfejű szegekkel rögzítsük a padlóra, mégpedig szorosan a falhoz nyomva. A léceket lehetőleg ferdén összevágva toldjuk meg, és mindegyik lécvéget szegezve rögzítsük. A sarkoknál e léceket gérbevágva csatlakoztassuk egymáshoz. A nyers padlót hagyjuk néhány napig "pihenni", majd mivel a felülete még nem elég egyenletes, parkettcsiszológéppel csiszoljuk teljesen egysíkúra. A géppel csak szálirányba és közepes finomságú csiszolóanyaggal vegyük az első fogást, majd ezt követően finom papírral kétszer átciszolva adjuk meg a padló ideális felületi finomságát. Alapos porszívózás után három vékonyabb rétegben felvitt lakkal, vagy beeresztés után padlóviasz bevonattal adhatjuk meg az új padló természetes színét és fényét.

Azzal azonban számoljunk, hogy a padlódeszkák alapanyaga puhafa, ami köztudottan kényesebb a sérülésekre, mint pl. a keményfa parketta, ezért az ilyen padlók fokozottan kíméletes bánásmódot igényelnek. A leeső kemény tárgyak, kemény cipősarkak, bútorgörgők, keményfa széklábak bizony elég mély nyomokat hagynak a felületén. Ezért az ilyen szobákban csak lágy talpú lábbelit, filcezett talpú székeket használjunk, a görgős bútorokat pedig saját, illetve padlónk érdekében mellőzzük, különben a frekventált helyeken a padló felülete hamar kopott lesz. Idővel a színe is sötétebbre változik, mivel "beérik" a fa. Ezt a bevonat is elősegítheti, amin csak egy teljes felületi felújítás változtathat némileg. A beérett fa melegebb és sötétebb tónusán ugyanis csak árnyalatnyit változtathatunk. Felületének simaságát visszanyeri ugyan a csiszolást követően, de jelentősen "megfiatalodni" nem fog. Ám az öreg és ápolt hajópadlók is legalább annyira patinásan szépek, mint a felcsiszolt, félévszázados tölgyfa parketta burkolatok.